

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. OSR-09593/2018-ERU

V Ostravě dne 8. ledna 2020

Č. j. 09593-18/2018-ERU

ROZHODNUTÍ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, ve správním řízení vedeném pod sp. zn. OSR-09593/2018-ERU a zahájeném dne 12. října 2018 s obviněným z přestupku, podnikající fyzickou osobou [REDAKCE], se sídlem [REDAKCE], [REDAKCE], IČO: [REDAKCE], ve věci podezření ze spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění účinném do 31. prosince 2017 (dále jen „energetický zákon“), rozhodl

takto:

I. Obviněný z přestupku, podnikající fyzická osoba [REDAKCE], se sídlem [REDAKCE], [REDAKCE], IČO: [REDAKCE] (dále jen „účastník řízení“), se uznává vinným z přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona, kterého se dopustil tím, že v rozporu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona prováděl dne 5. prosince 2017 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Chrudichromy u budovy č. p. [REDAKCE] zemní práce prostřednictvím strojního mechanismu, v důsledku kterých došlo k poškození středotlakého plynovodu IPE DN 90, a tím k porušení zákazu poškození energetického zařízení činností v ochranném pásmu i mimo ně.

II. Podle ust. § 91a odst. 7 energetického zákona se účastníkovi řízení za spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona ukládá **pokuta ve výši 25 000 Kč (slovy: dvacet pět tisíc korun českých), která je splatná do 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 40318.**

III. Dle ust. § 95 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů, a ust. § 79 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), ve spojení s ust. § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění pozdějších předpisů, se účastníkovi řízení dále ukládá povinnost uhradit **náklady řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč (slovy: jeden tisíc korun českých). Náklady řízení jsou splatné do 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí, a to na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 40318.**

O d ů v o d n ě n í

I. Úvod

Dne 12. října 2018 zahájil Energetický regulační úřad (dále jen „Úřad“ či „správní orgán“) doručením příkazu č. j. 09593-3/2018-ERU ze dne 12. října 2018 (dále také „příkaz“) správní řízení s účastníkem řízení ve věci podezření ze spáchání přestupku dle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona.

Správní řízení bylo zahájeno na základě výsledků kontroly vedené pod sp. zn. 07944/2018-ERU zahájené dne 8. srpna 2018 podle ust. § 5 odst. 2 písm. b) zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů.

II. Kontrolní zjištění

Předmětem kontroly vedené pod sp. zn. 07944/2018-ERU bylo dodržování ust. § 68 odst. 3 energetického zákona účastníkem řízení. Na základě kontrolního zjištění a získaných podkladů vyhotovil kontrolní orgán dne 28. srpna 2018 Protokol o kontrole č. ■■■■■, č. j. 07944-6/2018-ERU (dále jen „protokol o kontrole“). Kontrolou bylo zjištěno a doloženo, že účastník řízení prováděl dne 5. prosince 2017 v obci Chrudichromy u budovy č. p. ■■■ zemní práce prostřednictvím strojního mechanismu v blízkosti středotlakého plynovodu IPE DN 90 (dále také „plynárenského zařízení“ či „středotlaký plynovod“), v důsledku kterých došlo v rozporu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona k poškození tohoto energetického zařízení.

Vůči kontrolnímu zjištění uvedenému v protokolu o kontrole nepodal účastník řízení žádné námitky.

III. Průběh správního řízení na I. stupni

Dne 2. října 2018 byl do správního spisu vložen kontrolní spis sp. zn. 07944/2018-ERU, o čemž byl téhož dne vyhotoven Záznam o vložení do spisu.

Dne 12. října 2018 vydal Úřad příkaz č. j. 09593-3/2018-ERU, který byl účastníkovi řízení doručen téhož dne. Uvedeným příkazem uznal Úřad účastníka řízení vinným ze spáchání přestupku dle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona. Úřad účastníkovi řízení výrokem II. uvedeného příkazu uložil pokutu ve výši 104 000 Kč.

Dne 17. října 2018 byl Úřadu do datové schránky doručen odpor účastníka řízení proti příkazu. Odpor byl podán v zákonem stanovené lhůtě. Účastník řízení v odporu nezpochybňoval svou objektivní odpovědnost za spáchání přestupku dle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona namítal však, že uložená pokuta je ve vztahu k jeho majetkovým poměrům jako podnikající fyzické osoby nepřiměřeně vysoká a správní orgán při stanovení její výše nepřihlédl ke všem polehčujícím okolnostem svědčícím v jeho prospěch. Účastník řízení uvedl, že za celou dobu provozování své živnosti v oboru stavebnictví (od roku ■■■ po současnost) nebyl evidován v rámci žádného správního řízení za porušení zákona ve věcné působnosti Úřadu a jedná se o jeho první porušení právního předpisu a velmi ho celá záležitost mrzí. Účastník řízení dále poukázal na bezprostřední snahu

poškození plynárenského zařízení vyřešit, když okamžitě po zjištění pochybení vynaložil maximální úsilí na odstranění následků jím způsobené škody a vyvinul veškerou možnou součinnost ve vztahu k provozovateli distribuční soustavy a také se aktivně podílel na opravě poškozeného plynárenského zařízení, čímž vynaložil z vlastních zdrojů náklady ve výši [REDAKCE] Kč bez daně z přidané hodnoty (dále také „DPH“). Účastník řízení uvedl, že uhradil společnosti GasNet, s.r.o., IČO: 272 95 567 (dále jen „společnost GasNet, s.r.o.“) za provedenou opravu dle vystavené faktury celkem částku 37 141 Kč bez DPH, a také se prostřednictvím starosty obce Chrudichromy omluvil občanům dotčeným poškozením plynárenského zařízení. Podle účastníka řízení je uložena pokuta ve výši 104 000 Kč nepřiměřená jeho majetkovým poměrům, neboť argumentace v odůvodnění příkazu, že je z důvodu ročního obrátu přesahující částku 1 000 000 Kč plátcem DPH, neodráží jeho faktickou finanční situaci jakožto podnikající fyzické osoby. V roce 2017 totiž vykázal zisk po zdanění ve výši cca [REDAKCE] Kč, přičemž uložena pokuta činí téměř [REDAKCE] % tohoto zisku a představuje pro jeho malou firmu obrovskou finanční zátěž. Svůj nevysoký zisk se účastník řízení snaží znovu vkládat do rozvoje firmy. Účastník řízení se současně domnívá, že v jeho konkrétním případě svou odstrašující, represivní i preventivní funkci danou zákonem naplní i výrazně nižší pokuta, než v uložené výši 104 000 Kč, když i dle rozhodovací praxe Úřadu v obdobných případech byla doposud ukládána pokuta maximálně v řádu několika desítek tisíc Kč. Účastník řízení z uvedených důvodů žádal o snížení výše uložené pokuty.

Dne 18. října 2018 zaslal správní orgán účastníkovi řízení přípis označený jako Vyrozumění o možnosti vyjádřit se, č. j. 09593-5/2018-ERU, který byl účastníkovi řízení doručen stejného dne. Správní orgán účastníka řízení vyrozuměl v souladu s ust. § 36 odst. 3 správního řádu o možnosti vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k podkladům rozhodnutí a o možnosti podle ust. § 80 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky požádat o nařízení ústního jednání, je-li to nezbytné k uplatnění jeho práv, a to do 10 kalendářních dnů ode dne doručení přípisu.

Dne 19. října 2018 obdržel Úřad Vyjádření účastníka řízení k podkladům rozhodnutí, které bylo založeno do správního spisu pod č. j. 09593-6/2018-ERU. Ve vyjádření účastník řízení odkázal v plném rozsahu na svou argumentaci v jím podaném odporu ze dne 17. října 2018. K podkladům obsaženým ve správním spise doplnil, že vynaložení nákladů ve formě poskytnutí minirýpadla a 4 vlastních zaměstnanců vyplývá ze stavebního deníku, doklad o zaplacení faktury společnosti GasNet, s.r.o. je součástí správního spisu, stejně jako daňové přiznání účastníka řízení za rok 2017. Přílohou vyjádření účastníka řízení bylo Vyjádření starosty obce Chrudichromy [REDAKCE] ze dne 18. října 2018.

Dne 21. listopadu 2018 vydal správní orgán rozhodnutí č. j. 09593-7/2018-ERU, kterým bylo rozhodnuto, že se účastník řízení uznává vinným ze spáchání přestupku dle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona, kterého se dopustil tím, že v rozporu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona prováděl dne 5. prosince 2017 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Chrudichromy u budovy č. p. [REDAKCE] zemní práce prostřednictvím strojního mechanismu, v důsledku kterých došlo k poškození středotlakého plynovodu IPE DN 90, a tím k porušení zákazu poškození energetického zařízení činností v ochranném pásmu i mimo ně. Za spáchání přestupku dle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona byla účastníkovi řízení uložena pokuta 93 000 Kč spolu s povinností uhradit náklady řízení v paušální výši 1 000 Kč.

IV. Rozklad účastníka řízení, správní řízení na II. stupni

Proti rozhodnutí Úřadu č. j. 09593-7/2018-ERU ze dne 21. listopadu 2018, které bylo účastníkovi řízení doručeno 22. listopadu 2018, podal účastník řízení dne 7. prosince 2018 rozklad, jenž na základě výzvy správního orgánu doplnil dne 11. ledna 2019.

Účastník řízení ve svém rozkladu uvedl, že nesprávnost napadeného rozhodnutí spatřuje ve výši uložené pokuty, neboť správní orgán při jejím stanovení nepřihlédl ke všem polehčujícím okolnostem, a dále ve vztahu k majetkovým poměrům účastníka řízení uložil pokutu nepřiměřeně vysokou. Ke skutku došlo nešťastnou náhodou, neboť při kopírování podkladů trasa vedení plynárenského zařízení, vyznačená světle zelenou barvou, přestala být viditelná. Navíc umístění plynovodu v okrajové části obce mimo obytnou zónu jako v tomto případě je výjimečné. Účastník řízení opět poukázal na skutečnost, že se podobného porušení zákona dopustil za celou svou praxi od roku [REDAKCE] teprve poprvé, a znovu projevil lítost. Sdělil, že učinil v rámci firmy další opatření (proškolení zaměstnanců i smluvních partnerů, nové nastavení kontrolních mechanismů), aby se incident v budoucnosti již neopakoval. Účastník řízení ihned po zjištění pochybení vynaložil maximální úsilí, aby byly co nejdříve odstraněny následky škody, poskytl veškerou možnou součinnost správci plynárenského zařízení a aktivně se podílel na samotné opravě plynovodu, kdy vynaložil náklady ve výši [REDAKCE] Kč bez DPH. Kromě toho obratem uhradil fakturu za provedenou opravu ve výši 37 141 Kč bez DPH. U příležitosti mikulášské nadílky v den poškození plynovodu, které se shodou okolností účastnila většina obyvatel zasažené obce, se účastník řízení prostřednictvím starosty obce všem občanům omluvil.

Účastník řízení dále dokládá na konkrétních číslech, proč uložená pokuta představuje obrovskou zátěž pro jeho podnikání, a má za to, že v jeho případě naplní svou represivní i preventivní funkci i výrazně nižší pokuta. Energetický regulační úřad doposud ukládal za podobně závažné správní delikty i přestupky pokutu v řádech maximálně pár desítek tisíc, a to i právnickým osobám s několikanásobně lepšími majetkovými poměry. Konkrétně poukazuje na případ právnícké osoby VETOP spol. s r.o., které byla rozhodnutím ze dne 12. června 2018 uložena pokuta 90 000 Kč za protiprávní jednání, v jehož důsledku došlo k úniku 5 159 m³ plynu a odpojení 67 domácností po dobu 7 hodin.

Rada Energetického regulačního úřadu (dále také „Rada“) svým rozhodnutím ze dne 11. září 2019, č. j. 09593-14/2018-ERU, napadené rozhodnutí zrušila a věc vrátila prvostupňovému orgánu k novému projednání.

Rada ve svém rozhodnutí dospěla k závěru, že uložená pokuta ve výši 93 000 Kč není pro účastníka řízení likvidační, je však i ve snížené výši (oproti příkazu) vzhledem ke všem okolnostem případu nepřiměřeně přísná. Rada přihlédla především k tomu, že se účastník řízení od samého počátku k odpovědnosti za poškození plynovodu hlásil, projevil lítost a aktivně se podílel na rychlém a efektivním odstranění následků poškození plynárenského zařízení. Rada dále uvedla, že se účastník řízení dopustil nepochybně závažného pochybení, kdy opomněl požádat o vytyčení plynárenského zařízení v terénu.

K naplnění preventivní a represivní funkce pokuty jako správního trestu vedle již uhrazené náhrady škody provozovateli plynárenského zařízení tak dle Rady v tomto případě postačí uložit pokutu v nižší výši, než jak ji stanovil prvostupňový orgán, neboť i tak bude v případě tohoto porušení zákona (u účastníka řízení prvního) zajištěna motivace účastníka řízení takovému porušení pro příště zabránit.

V rámci nového projednání věci je dle Rady nutné lépe objasnit tvrzení účastníka řízení ohledně jeho majetkové situace, kdy je nanejvýš vhodné vycházet z aktuálních majetkových poměrů účastníka řízení, kterému musí být dána další možnost ke konkrétním a doloženým tvrzením skutečností ohledně potenciálně likvidačního charakteru uložené pokuty.

V. Nové projednání věci správním orgánem I. stupně po vrácení věci

Dne 22. října 2019 bylo účastníku řízení doručeno Vyrozumění o možnosti vyjádřit se a doložit aktuální majetkové poměry ze dne 21. října 2019, č. j. 09593-16/2018-ERU. Úřad účastníka řízení opětovně vyrozuměl v souladu s ust. § 36 odst. 3 správního řádu o možnosti vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k podkladům rozhodnutí a informoval ho o tom, co tvoří podklad vydání tohoto rozhodnutí.

Účastník řízení zaslal své vyjádření správnímu orgánu dne 1. listopadu 2019 (založeno pod č. j. 09593-17/2018-ERU). Účastník řízení ve svém vyjádření sdělil, že o nařízení ústního jednání ani nahlížení do spisu nežádá, odkazuje na všechna svá předchozí vyjádření a žádá, aby správní orgán přihlédl k jeho předchozí argumentaci a původně uloženou sankci ve výši 93 000 Kč snížil, neboť ji považuje za nepřiměřenou. Účastník řízení také odkázal na konkrétní případy z aktuální rozhodovací praxe Úřadu, kde byla obviněným uložena pokuta výrazně nižší.

Ke svým aktuálním majetkovým poměrům účastník řízení uvedl, že jeho čistý příjem za rok 2018 po zdanění činil ██████████ Kč a ve vztahu k němu by původně uložená pokuta dosahovala téměř ██████%, což považuje za příliš přísné, neboť se domnívá, že svoji represivní a preventivní funkci splní v jeho případě i pokuta výrazně nižší. Účastník řízení na závěr svého vyjádření uvedl, že od spáchání přestupku dne 5. prosince 2017 se do současné doby žádného porušení zákona nedopustil.

Správní orgán s ohledem na průběh správního řízení a v souladu se zásadou materiální pravdy, která je zakotvena v ust. § 3 správního řádu, dospěl k závěru, že veškeré podklady, které měl k dispozici pro vedení správního řízení a následné vydání tohoto rozhodnutí, jsou úplné a dostačující pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v ust. § 2 výše uvedeného zákona.

VI. Popis skutkového stavu

Zemní práce při strojním výkopu rýhy pro vodovodní a kanalizační přípojku související se stavbou s názvem „vodovodní a kanalizační přípojka“ (dále jen „stavba“) prováděl účastník řízení na základě objednávky č. ██████████ vystavené objednatelem, společností FEROTECH s.r.o., IČO: 283 22 088, dne 3. listopadu 2017.

Dne 26. května 2017 vydal správce plynárenského zařízení ke stavbě stanovisko k existenci plynárenského zařízení pod zn. ██████████, společně s Orientačním a Detailním záznamem situace do mapových podkladů, s platností 24 měsíců ode dne jeho vydání.

Podle Protokolu o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení ze dne 5. prosince 2017, číslo hlášení v SAP ESM: [REDAKCE], nebylo před zahájením zemních prací provedeno vytyčení polohy plynárenského zařízení v terénu správcem plynárenského zařízení.

Dne 5. prosince 2017 došlo v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Chrudichromy u budovy č. p. [REDAKCE] k poškození plynárenského zařízení.

Účastník řízení kontrolnímu orgánu ve vyjádření ze dne 12. června 2018 mimo jiné sdělil, že práce s minirýpadlem prováděl pan [REDAKCE], který je u účastníka řízení zaměstnán v pracovním poměru. Účastník řízení se snažil o okamžitou součinnost s techniky provádějícími opravu plynárenského zařízení (elektrocentrála, osvětlení, provedl odkop poškozeného místa, související práce při obsypu plynárenského zařízení pískem, záhozu jámy) a přijal organizační opatření, aby k dalšímu poškození plynárenského zařízení v budoucnu nedošlo.

V doplňujícím vyjádření ze dne 15. srpna 2018 účastník řízení v rámci kontroly mimo jiné uvedl, že plynárenské zařízení bylo poškozeno lžící strojního mechanismu – pásového minirýpadla značky [REDAKCE]. Poloha plynárenského zařízení nebyla vytyčena z důvodu omylu účastníka řízení, který zaměnil označení plynárenského zařízení a nadzemního vedení nízkého napětí, které vede souběžně s plynárenským zařízením. Plynárenské zařízení nebylo obnaženo ručně kopanou sondou.

Vzniklé poškození bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správcem plynárenského zařízení, který zajistil jeho následnou opravu. V důsledku poškození plynárenského zařízení došlo k úniku 191 m³ plynu do ovzduší za dobu 30 minut a k přerušení dodávky plynu 58 konečným zákazníkům (kategorie domácnost) po dobu 4 hodin, jak vyplývá z Protokolu o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení ze dne 5. prosince 2017, číslo hlášení v SAP ESM: [REDAKCE], a z Protokolu o úniku plynu z poškozeného PZ č. [REDAKCE] ze dne 6. prosince 2017.

Správní orgán z vyjádření [REDAKCE], starosty obce Chrudichromy zjistil, že dne 5. prosince 2017 došlo v obci Chrudichromy ke krátkodobému přerušení dodávky zemního plynu způsobenému poškozením středotlakého plynovodu při zemních pracích prováděných účastníkem řízení. Starosta [REDAKCE] byl osobně přítomen u provádění oprav a potvrdil, že účastník řízení byl opravě také po celou dobu přítomen a poskytoval pracovníkům společnosti GasNet, s.r.o. součinnost i své vlastní zaměstnance. Účastník řízení se na Mikulášské nadílce konané v obci toho dne omluvil a projevil lítost nad situací. Vzhledem k tomu, že většina občanů se této Mikulášské nadílky účastnila, byly způsobené škody a negativní reakce občanů podle starosty obce minimální.

Náklady spojené s opravou plynárenského zařízení a únikem plynu byly uhrazeny účastníkem řízení.

VII. Právní hodnocení

VII. I Použitá právní úprava

Dle článku 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod se trestnost činu posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán. Pozdějšího zákona se použije, jestliže je to pro pachatele příznivější.

Dle ust. § 2 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „novelizovaný zákon o odpovědnosti za přestupky“), se odpovědnost za přestupek posuzuje podle zákona účinného v době spáchání přestupku; podle pozdějšího zákona se posuzuje jen tehdy, je-li to pro pachatele přestupku příznivější. Dle ust. § 2 odst. 6 téhož zákona pachateli lze uložit vždy jen takový druh správního trestu, který dovoluje uložit zákon účinný v době, kdy se o přestupku rozhoduje.

Ve smyslu ust. § 5 novelizovaného zákona o odpovědnosti za přestupky se přestupkem rozumí společensky škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin.

Z hlediska posouzení odpovědnosti účastníka řízení za vytýkané jednání a uložení správního trestu jsou rozhodnými právními úpravami novelizovaný zákon o odpovědnosti za přestupky a zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon o odpovědnosti za přestupky byl v době od spáchání vytýkaného jednání účastníkem řízení novelizován dvakrát, kdy poslední novela nabyla účinnosti dne 1. ledna 2019. Energetický zákon pak byl v době od spáchání vytýkaného jednání účastníkem řízení novelizován třikrát, kdy poslední novela nabyla účinnosti dne 1. ledna 2020.

S ohledem na ust. § 2 odst. 1 a 6 novelizovaného zákona o odpovědnosti za přestupky proto správní orgán porovnal všechna relevantní ustanovení energetického zákona a jeho novelizovaného znění a novelizovaného zákona o odpovědnosti za přestupky a zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění účinném do 30. listopadu 2018 (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), a dospěl k závěru, že zůstala zachována jak obsahová totožnost konkrétních zákonem stanovených povinností, které jsou relevantní pro právní hodnocení jednání účastníka řízení, tak též jejich trestnost z hlediska podřazení porušení právní povinnosti pod kategorii přestupku. Správní orgán proto neshledal důvod k použití zákona pozdějšího a postupoval při posuzování odpovědnosti účastníka řízení za vytýkané jednání i při ukládání sankce podle právní úpravy účinné v době, kdy bylo spácháno (tj. dle energetického zákona a zákona o odpovědnosti za přestupky).

VII. II. Obecný právní rámec

Přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že poruší některý ze zákazů stanovených v ust. § 46 odst. 8, 9, 10 nebo ust. § 68 odst. 3 nebo 5 energetického zákona. V rámci správního řízení se správní orgán zabýval porušením zákazu poškození energetického zařízení

při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 energetického zákona.

VII. III. Právní posouzení skutku

V projednávaném případě je znakem skutkové podstaty přestupku poškození energetického zařízení, a trestat tak lze pouze pachatele, který přímo svou činností energetické zařízení poškodil. V daném případě není na základě zjištěných okolností pochyb o tom, že to byl právě zaměstnanec účastníka řízení, kdo prováděl činnost, při které došlo k poškození plynárenského zařízení. Zaměstnanec účastníka řízení prováděl práce strojním mechanismem pro účastníka řízení v rámci jím prováděné činnosti a jednání zaměstnance účastníka řízení je tak přičitatelné účastníkovi řízení [ust. § 20 odst. 1 ve spojení s ust. § 20 odst. 2 písm. c) zákona o odpovědnosti za přestupky]. Lze tak uzavřít, že účastník řízení nese odpovědnost za spáchání předmětného přestupku.

VII. IV. Vypořádání námitek účastníka řízení

Účastník řízení v rámci správního řízení nezpochybňuje svou objektivní odpovědnost za spáchání přestupku dle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona. Veškeré jeho námítky směřují k výši uložené pokuty, která je podle něj nepřiměřená.

Jelikož je možné námitku ohledně nepřiměřenosti uložené pokuty vzhledem ke specifickým okolnostem tohoto případu považovat v intencích rozhodnutí Rady za důvodnou, Úřad výši uložené pokuty v rámci tohoto rozhodnutí výjimečně výrazně snížil. K odůvodnění konkrétních úvah pak správní orgán odkazuje na část „VIII. Uložení správního trestu“ tohoto rozhodnutí.

VII. V. Formální a materiální stránka přestupku

Správní orgán v rámci správního řízení prokázal, že účastník řízení svým jednáním porušil ust. § 68 odst. 3 energetického zákona, a byly tak naplněny formální znaky přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona.

V souvislosti s naplněním formální stránky přestupku se správní orgán musel zabývat rovněž naplněním tzv. materiální stránky přestupku (škodlivosti přestupku pro společnost) tak, jak vyplývá ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 8 As 17/2007-135, ze dne 31. května 2007), respektive z ust. § 5 zákona o odpovědnosti za přestupky.

V důsledku poškození plynárenského zařízení došlo k úniku středního množství plynu (191 m³) do ovzduší za dobu 30 minut a k přerušení dodávky plynu 58 konečným zákazníkům (kategorie domácnost) po dobu 4 hodin. Z uvedeného tedy vyplývá, že následky uvedeného jednání byly, zejména pokud se týká přerušení dodávky plynu konečným zákazníkům, většího rozsahu. Správní orgán má za to, že v jednání účastníka řízení lze shledat společenskou škodlivost spočívající v porušení zájmu společnosti na bezpečném a zejména též spolehlivém provozu plynárenské soustavy. Správní orgán navíc podotýká, že již skutečnost, že zákonodárce porušení určitého zákazu označil za přestupek, vyjadřuje určitou minimální typovou míru společenské škodlivosti, kterou je nutno takovému jednání přičítat. Správní orgán tak konstatuje, že jednání účastníka řízení naplnilo rovněž znaky materiální stránky přestupku.

VII. VI. Odpovědnost za přestupek

Správní orgán se v rámci správního řízení dále zabýval otázkou možných liberačních důvodů, tedy důvodů zbavujících účastníka řízení odpovědnosti za spáchání přestupku ve smyslu ust. § 21 zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, tedy zda účastník řízení za přestupek neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil.

Účastník řízení sám přiznává, že v důsledku jeho omylu nedošlo k vytyčení plynárenského zařízení v terénu. Zemní práce v zastavěném území obce je třeba provádět s maximální opatrností. Účastník řízení však bez předchozího vytyčení plynárenského zařízení, či provedení ručně kopaných sond, zemní práce prováděl prostřednictvím strojního mechanismu, což nesevčí o tom, že by při své činnosti postupoval s maximální opatrností. Svou objektivní odpovědnost ostatně ani účastník řízení v průběhu správního řízení nerozporuje.

Lze tak uzavřít, že účastník řízení je odpovědný za spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona, kterého se dopustil porušením ust. § 68 odst. 3 téhož zákona. Správní orgán proto přistoupil k uložení správního trestu.

VIII. Uložení správního trestu

Podle ust. § 35 zákona o odpovědnosti za přestupky lze za přestupek uložit správní trest ve formě (i) napomenutí, (ii) pokuty, (iii) zákazu činnosti, (iv) propadnutí věci nebo náhradní hodnoty či (v) zveřejnění rozhodnutí o přestupku. Dle ust. § 36 téhož zákona lze správní trest uložit samostatně nebo spolu s jinými správními tresty. Napomenutí nelze uložit spolu s pokutou.

Z povahy provedení přestupku nepřipadá v úvahu uložit účastníkovi řízení správní trest propadnutí věci nebo náhradní hodnoty ve smyslu ust. § 48 a ust. § 49 zákona o odpovědnosti za přestupky, neboť cena věci, kterou účastník řízení ke spáchání přestupku užil (pásové minirýpadlo značky XXXXXXXXXX), je ve zjevném nepoměru ke způsobenému následku a takový trest by byl zcela nepřiměřený. Uložení správního trestu ve formě zákazu činnosti či zveřejnění rozhodnutí o přestupku ve smyslu ust. § 47 odst. 2 a ust. § 50 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky přichází v úvahu jen tehdy, pokud to zákon výslovně stanoví. V posuzovaném případě je tak možno účastníkovi řízení uložit pouze trest ve formě napomenutí, nebo pokuty.

K uložení správního trestu ve formě napomenutí v nyní posuzované věci správní orgán neshledal důvod, a to zejména s ohledem na povahu přestupku spáchaného účastníkem řízení ve smyslu ust. § 37 písm. a) a ust. § 38 zákona o odpovědnosti za přestupky, neboť by takový trest byl nepřiměřeně nízký. Správní orgán proto v daném případě vyhodnotil jako zákonné, vhodné a účelné uložit správní trest ve formě pokuty.

V projednávaném případě ani nebude aplikován institut upuštění od správního trestu dle ust. § 43 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky, vzhledem k (i) povaze a závažnosti přestupku a jeho následkům, (ii) rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech.

Nadto správní orgán uvádí, že ukládání správního trestu formou pokuty zcela odpovídá rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech. Úřad je při stanovení výše trestu také vázán svou vlastní ustálenou rozhodovací praxí, od které se může odchýlit pouze toliko v odůvodněných případech a z legitimních důvodů, přičemž musí být dbáno účelu trestu, kterým je ochrana konkrétních zájmů společnosti.

Dle ust. § 46 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky lze pokutu uložit ve výši stanovené zákonem. Není-li výše pokuty zákonem stanovena, pokutu lze uložit ve výši nepřesahující částku 1 000 Kč.

Za přestupek podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona lze uložit podle ust. § 91a odst. 7 téhož zákona pokutu až do výše 15 000 000 Kč. Jedná se samozřejmě o maximální možnou výši pokuty, jejíž uložení připadá v úvahu v případě zvláště vysoké závažnosti přestupku včetně jeho následků, doby trvání a okolností, za kterých byl spáchán. V tomto případě je třeba uvažovat o uložení pokuty ve výši odpovídající okolnostem tohoto přestupku.

Při stanovení konkrétní výměry pokuty správní orgán přihlédl ke všem skutečnostem zjištěným ve správním řízení. Zejména přihlédl ve smyslu ust. § 37 písm. a) a c) zákona o odpovědnosti za přestupky k povaze a závažnosti přestupku a k přitěžujícím a polehčujícím okolnostem.

Dále správní orgán přihlížel dle ust. § 38 písm. b), c) a d) zákona o odpovědnosti za přestupky k významu a rozsahu následku přestupku, ke způsobu spáchání přestupku a okolnostem spáchání přestupku. V neposlední řadě správní orgán přihlédl při stanovení výše pokuty též k osobě pachatele.

Účastník řízení svým jednáním poškodil středotlaký plynovod, tedy, z hlediska energetického, zařízení většího významu. Tuto skutečnost správní orgán hodnotil jako přitěžující okolnost i proto, že středotlaký plynovod podléhá jiným legislativním a technickým požadavkům (požadavky na materiál, hloubku uložení, tlakování, trasování, ochranné prvky apod.), než např. plynovodní přípojky a tudíž je poškození takového plynárenského zařízení závažnější.

Únik 191 m³ plynu do ovzduší správní orgán hodnotil jako přitěžující okolnost. Přerušeni dodávky plynu 58 konečným zákazníkům po dobu 4 hodin správní orgán hodnotil jako značně přitěžující okolnost.

Správní orgán hodnotil jako přitěžující okolnost nevytyčení polohy plynárenského zařízení v terénu správcem plynárenského zařízení.

Provádění zemních prací v ochranném pásmu plynárenského zařízení strojně, tedy v rozporu se stanoviskem správce plynárenského zařízení, hodnotil správní orgán rovněž jakožto přitěžující okolnost. Účastník řízení, který provozuje živnost v oboru stavebnictví již od roku ■■■■, a jehož předmětem podnikání je mimo jiné provádění staveb, jejich změn a odstraňování, si měl být vědom toho, že při provádění zemních prací v zastavěném území je třeba tyto, s ohledem na možný výskyt inženýrských sítí, tedy i plynárenského zařízení, provádět s maximální opatrností. Účastník řízení však bez předchozího vytyčení plynárenského zařízení, či provedení ručně kopaných sond, přistoupil přímo k použití zemního stroje.

Nadstandardní snahu účastníka řízení o odstranění následků poškození plynárenského zařízení posoudil Úřad jako polehčující okolnost. Úhradu způsobené škody provozovateli distribuční soustavy účastníkem řízení hodnotil správní orgán také jako polehčující okolnost.

Správní orgán též přihlédl jako k polehčující okolnosti k tomu, že se účastník řízení omluvil obyvatelům obce Chrudichromy, kterým byla přerušena dodávka plynu. Uvedené správní orgán při novém projednání ohodnotil podstatnějším snížením pokuty, než jak tomu bylo v případě rozhodnutí č. j. 09593-7/2018-ERU.

V souladu s názorem Rady správní orgán zohlednil i způsob, jakým účastník řízení k incidentu od začátku přistupoval, a původně uloženou pokutu výrazněji snížil.

Při stanovení výše pokuty je také nutno dle ust. § 40 písm. c) zákona o odpovědnosti za přestupky zohledňovat opakovanost porušování zákona účastníky řízení, ať už z pohledu neustálého porušování totožných ustanovení a právních předpisů, nebo celkové nedisciplinovanosti při nedodržování stanovených povinností. Správní orgán při ukládání pokuty jako výrazně polehčující okolnost zohlednil, že účastník řízení není evidován v rámci žádného jiného správního řízení za porušení ochranného pásma a porušil tak příslušné ustanovení právního předpisu ve věcné působnosti Úřadu poprvé.

Co se týče osoby pachatele přestupku, správní orgán vycházel při stanovení výše pokuty také ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 20. dubna 2018, sp. zn. 1 As 9/2008-133), z níž vyplývá, že správní orgán ukládající pokutu za správní delikt (přestupek) je povinen přihlédnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí.

Platí, že správní orgán při zjišťování osobních a majetkových poměrů vychází z údajů doložených samotným účastníkem řízení, případně z těch, které vyplynuly z dosavadního průběhu správního řízení či které si opatří samostatně bez součinnosti s účastníkem řízení. Zároveň však platí, že nelze-li takto získat přesné informace, je správní orgán oprávněn (nikoliv povinen) stanovit je v nezbytném rozsahu odhadem.

Účastník řízení v rámci správního řízení ke svým aktuálním majetkovým poměrům ve svém vyjádření doručeném dne 1. listopadu 2019 uvedl, že jeho čistý příjem za rok 2018 po zdanění činil ████████ Kč, což dále nedoložil. Správní orgán nicméně nemá důvod pochybovat o této uvedené částce, která se vzhledem k zisku vykázanému účastníkem řízení za rok 2017 (██████ Kč) zdá být věrohodnou.

S ohledem na aktuální majetkové poměry doložené účastníkem řízení nelze uvažovat o tom, že by uložená pokuta mohla mít na účastníka řízení likvidační dopad. Jak vyplývá z rozhodovací praxe Nejvyššího správního soudu, konkrétně usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu č. j. 1 As 9/2008–133, ze dne 20. 4. 2010, likvidační pokuta je taková sankce, „*která je nepřiměřená osobním a majetkovým poměrům pachatele deliktu do té míry, že je způsobilá mu sama o sobě přivodit platební neschopnost či ho donutit ukončit podnikatelskou činnost, nebo se v důsledku takové pokuty může stát na dlouhou dobu v podstatě jediným smyslem jeho podnikatelské činnosti splácení této pokuty a zároveň je zde reálné riziko, že se pachatel, případně i jeho rodina (jde-li o podnikající fyzickou osobu)*

na základě této pokuty dostanou do existenčních potíží.“ S ohledem na vykázaný zisk účastníka řízení není možno uvažovat, že by byly naplněny podmínky pro shledání uložené pokuty jako likvidační.

Po zvážení všech skutkových okolností případu (tedy skutečností svědčících ve prospěch i v neprospěch účastníka řízení), jakož i po zvážení všech polehčujících a přitěžujících okolností uložil správní orgán účastníku řízení pokutu ve výši uvedené ve výroku II. tohoto rozhodnutí. Pokuta byla v rámci nového projednání v souladu s názorem Rady uložena v podstatně nižší výši, což je dáno především velice specifickými okolnostmi případu, především pak snahou účastníka řízení o odstranění následků poškození plynárenského zařízení, omluvou obyvatelům obce Chrudichromy dotčeným poškozením plynárenského zařízení a celkovým přístupem účastníka řízení k projednávanému incidentu. Správní orgán výjimečně považuje stanovenou výši pokuty v tomto případě za přiměřenou míře a významu chráněného společenského zájmu upraveného energetickým zákonem.

IX. Náklady řízení

Výrokem III. tohoto rozhodnutí je účastníkovi řízení ukládána povinnost úhrady nákladů řízení, neboť správní orgán je dle ust. § 95 odst. 1 novelizovaného zákona o odpovědnosti za přestupky a ust. § 79 odst. 5 správního řádu povinen účastníkovi, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou. Podle ust. § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění pozdějších předpisů, činí paušální částka nákladů řízení částku ve výši 1 000 Kč.

P o u č e n í

Proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad v souladu s ust. § 152 správního řádu k Radě Úřadu do 15 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Úřadu. Lhůta pro podání rozkladu se počítá ode dne následujícího po doručení rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí.

Mgr. Marek Gruner, v. r.
oprávněná úřední osoba
oddělení sankčních řízení Ostrava